

([Време, 28. 4. 2011](#))

Лидер Српске напредне странке Томислав Николић напустио је Клиничко-болнички центар на Новом Београду на Васкрс 24. априла. Николић је присуствовао јутарњој Васкршњој литургији коју је у Саборној цркви служио патријарх Српске православне цркве, а којој су међу осталима присуствовали и министар унутрашњих послова Ивица Дачић и вере и дијаспоре Срђан Срећковић.

У суботу, 23. априла увече Николића је у болници посетио митрополит Црногорско-приморски Амфилохије и у име патријарха српског Иринеја замолио га да за Васкрс изађе и да се заједно куцну јајима, другим речима позвао га је да прекине штрајк глађу. Амфилохије је том приликом рекао да његова посета не значи мешање цркве у политику већ брига о човеку, што је основна и елементарна дужност цркве Христове од памтивека.

Дан пре тога 22. априла на Велики петак на скупу присталица напредњака испред Београдског клиничко болничког центра заменик председника Српске напредне странке Александар Вучић је пренео Николићеву поруку да ће, након што до Васкрса буде размишљао о свему у Србији, кренути, како је речено, у најжешћи политички обрачун са онима који су Србију уништили и опљачкали.

Том приликом Вучић је најавио да ће напредњаци у наредном периоду обићи сваки град у нашој земљи и изложити свој програм. На повике „Идемо на Дедиње“ Вучић је одговорио присталицама да то не чине на Велики петак, већ да оставе за неки други дан.

Пре тога, током Николићевог штрајка, напредњаци су најављивали да ће серијом протеста у више градова појачати притисак на власт. После мањих перформанса у Београду испред Председништва Србије и РТС-а, у Крушевцу, Нишу, Ваљеву и још неким местима они су завршили своју априлску кампању скупом подршке свом лидеру на Велики петак под болничким прозорима.

Априлском кампањом тражили су да се одреди датум ванредних избора у Србији и да он буде у овој календарској години, али у томе нису успели.

Пред митинг 16. априла они су најављивали да ће испуњење својих захтева изнудити седећим демонстрацијама и да се неће разићи док избори не буду расписани. Априлски митинг напредњака је, судећи по полицијским проценама био нешто мањег обима, него претходни, фебруарски. У току митинга 16. априла Николић је саопштио да ступа у штрајк глађу и жеђу да би изнудио расписивање избора. Председник Србије Тадић, који је Николића посетио у Скуштини, другог дана његовог штрајка глађу, изјавио је да ће ванредне изборе расписати након што Србија од ЕУ добије позитивно мишљење о кандидатури. На најаве напредњака да ће у току Николићевог штрајка глађу и жеђу појачати притисак, власти се више нису освртале, а ређали су се и апели домаћих и међународних актера упућени Николићу да прекине штрајк. Он је почео да узима воду у четвртак 21. априла на молбу патријарха СПЦ Иринеја, а након опомене лекара да се због жеђи појављују оштећења бубрега.

Већина политичких аналитичара је у тим тренуцима процењивала да постоји дискрепанца између циља (одређивање ванредних избора) и употребе радикалног средства какво је штрајк глађу и жеђу. После апела патријарха Иринеја и његове поруке да штрајк глађу и жеђу није у складу са хришћанским начелима пошто води ка самоуништењу, а црква не оправдава самоубиство, Николић је говорио да није самоубица већ да пости - и постио је до Васкрса.

Остаје да се види какав ће ефекат на Николићеве присталице оставити његова одлука да протестује сам уместо њих. Има оних који мисле да је он избором средства које примењују они којима ништа друго није преостало окрњио слику властите моћи, а да је слика моћи лидера важан елемент политичке мотивације.

На крају овог дела изборне кампање напредњака може се закључити да они у априлу 2011. нису остварили свој прокламовани циљ - одређивање датума ванредних избора. Само расписивање ванредних избора је међутим извесно и остало је везано за завршетак европских послова. Пошто је пажња јавности том кампањом усмерена на једно техничко питање (датум избора) у другом плану су остала тешка социјална питања која индукују незадовољство, а говор о социјалном незадовољству је чинио важан сегмент напредњачке реторике у претходном периоду.

О најављеним акцијама напредњака нема много назнака, а није јасно ни да ли су они начисто с тим шта треба да предузму, па се не може прогнозировать ток будућих догађаја. Тај ток ће зависити од мотивације присталица напредњака (који потичу из различитих политичких групација экс-радикали, Карићеве присталице, итд), од њихове организационе инфраструктуре и новца, али и од акција њихових противника. То би у наредном периоду могли да буду пре свега радикали, који су и у овом периоду нападали Николића више него партије на власти.

Могуће је и да су напредњаци закључили да енергија њихових протеста није онаква каква је њима и другима изгледало да може бити пре почетка њихове ускршње кампање, мада ће то тешко признати. Они су мењали средства притисака (најава демонстрација, митинг, штрајк глађу и жеђу, штрајк глађу, пост, перформаси), а остао је утисак да њихове претње нису биле довољно уверљиве, а да њихове акције нису биле великог обима ни домета. Изгледа да су напредњаци показали и осетљивост на позиве из Брисела да не дестабилизују стање у Србији.